

VIỆN KIỂM SÁT NHÂN DÂN TỐI CAO
VIỆN KIỂM SÁT NHÂN DÂN CẤP CAO
TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 20/TB-VC3-V1

TP. Hồ Chí Minh, ngày 06 tháng 5 năm 2021

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM

Án hình sự bị hủy để điều tra lại do bỏ lọt người, lọt tội

Thông qua công tác Kiểm sát bản án, quyết định sơ thẩm, năm 2020 Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh đã kháng nghị phúc thẩm đối với 48 bản án sơ thẩm của Tòa án nhân dân cấp tỉnh trong khu vực. Sau khi Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh đã xét xử phúc thẩm, trong đó có 02 vụ án Tòa án chấp nhận toàn bộ kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân cấp cao, đã tuyên hủy bản án bản án sơ thẩm để điều tra lại do bỏ lọt người, lọt tội tương đối giống nhau, nên viện cấp cao Thông báo để các địa phương rút kinh nghiệm.

I. Tóm tắt vụ án và kết quả giải quyết

1. Đối với vụ án Lê Thanh Tâm phạm tội “Giết người”:

Vào khoảng 18 giờ ngày 01/12/2019 bị hại Lê Minh Da cùng 2 người bạn là Nguyễn Văn Cường và Đặng Phi Hùng đến quán “Điểm Hẹn Quán” uống bia và hát karaoke, tại đây có xích mích với tiếp viên là Võ Thị Như Ý nên Ý điện thoại Lê Thanh Tâm đến quán rước về. Khi Tâm đến thì hai bên đánh nhau: Tâm cầm cổ chai bia Tiger còn nước đánh một cái từ trên xuống trúng vào đầu trượt xuống vai trái của Da và làm rơi chai bia xuống nền xi măng bị vỡ thì Da, Cường và Hùng cùng tiến đến đánh Tâm; Da cầm chai bia đánh trúng đầu Tâm hai cái, Cường cầm nón bảo hiểm đánh trúng đầu Tâm bên phải, Hùng cầm chai bia đánh trúng tay phải Tâm, lúc này Tâm lấy cây dao dài 20,5 cm đâm từ dưới lên trên, từ phải sang trái trúng vào vùng bụng của Da một cái gây tử vong.

Tại bản án sơ thẩm hình sự số 15/2020/HS-ST ngày 26/6/2020 của TAND tỉnh Hậu Giang đã áp dụng điểm n khoản 1 Điều 123 BLHS 2015, xử phạt bị cáo Lê Thanh Tâm 16 năm tù về tội Giết người.

Đối với Nguyễn Văn Cường và Đặng Phi Hùng đã có hành vi tham gia cùng với Lê Minh Da đánh bị cáo Lê Thanh Tâm nhưng chỉ gây thương tích nhẹ, bị cáo Tâm không yêu cầu xử lý nên không xem xét xử lý hình sự, nhưng với hành vi đánh nhau của Cường và Hùng, vào ngày 02/03/2020 Công an huyện Châu Thành, tỉnh Hậu Giang đã ra Quyết định xử phạt vi phạm hành chính đối với Cường và Hùng với số tiền mỗi người 750.000 đồng.

- Qua nghiên cứu bản án sơ thẩm, nhận thấy có dấu hiệu bỏ lọt hành vi phạm tội gây rối trật tự công cộng đối với Nguyễn Văn Cường và Đặng Phi Hùng. Ngày 22/7/2020 Viện trưởng VKSND cấp cao tại TP. HCM có kháng nghị phúc

thẩm số 24/QĐ-VC3-V1, đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm hủy bản án sơ thẩm để điều tra lại do bỏ lọt người, lọt tội.

- Bản án phúc thẩm số 695/HS-PT ngày 17/11/2020 của TAND cấp cao tại TP. HCM đã chấp nhận toàn bộ kháng nghị, tuyên hủy bản án sơ thẩm đã điều tra lại. (Tòa phúc thẩm nhận định lý do hủy án như kháng nghị của VKS)

2. Đối với vụ án Đặng Hoàng Tính phạm tội “Giết người vượt quá giới hạn phòng vệ chính đáng”:

Do có mâu thuẫn trong quá trình uống rượu, giữa Nguyễn Hữu Ngà, Đặng Hoàng Tính và nhóm của bị hại Nguyễn Thanh Phong, Trương Văn Chiến, Lê Huy Hoàng, Thái Nhật Thành, Nguyễn Vũ An. Trương Văn Chiến dùng chân đạp Tính té ngã xuống sân đất; Chiến, Hoàng, Thành, An và Phong cùng xông vào đứng xung quanh Tính, dùng tay đánh liên tục vào người Tính. Tính quỳ gối dưới sân đất, đầu cúi xuống, dùng hai tay che đầu. Trong lúc bị đánh, Tính nhớ đến con dao đem theo nên dùng tay phải lấy con dao giấu trong lưng quần ra, mũi dao hướng ra trước, lúc này nhóm của Phong vẫn vây đánh nên Tính đứng lên dùng tay phải cầm dao đâm theo hướng từ dưới thẳng lên một cái trúng vào vùng bụng của Phong, rồi chém xéo xuống theo hướng từ trái qua phải trúng vào vùng hông trái của Chiến.

Hậu quả Nguyễn Thanh Phong tử vong, còn Trương Văn Chiến bị thương nhẹ không ảnh hưởng sức khỏe nên không yêu cầu xử lý.

Tại bản án sơ thẩm hình sự số 15/2020/HS-ST ngày 13/7/2020 của TAND tỉnh Đồng Tháp đã xử phạt bị cáo Đặng Hoàng Tính 01 năm 06 tháng tù về tội Giết người do vượt quá giới hạn phòng vệ chính đáng, theo khoản 1 Điều 126 BLHS 2015.

Đối với các đối tượng Trương Văn Chiến, Lê Huy Hoàng, Thái Nhật Thành và Nguyễn Vũ An cùng với bị hại Nguyễn Thanh Phong dùng tay, chân đánh bị cáo chỉ bị sung bầm, trầy xước nhẹ trên người và bị cáo không yêu cầu xem xét trách nhiệm hình sự những người này nên Cơ quan điều tra – Công an tỉnh Đồng Tháp đã chuyển hồ sơ cho Công an huyện Lai Vung xử lý hành chính là phù hợp.

- Qua nghiên cứu bản án sơ thẩm trên, VKSND cấp cao tại TP. HCM nhận thấy: Nguyên nhân dẫn đến việc bị cáo Tính dùng dao tấn công, chính là do nhóm 5 người của bị hại vây quanh và dùng tay chân liên tiếp đánh bị cáo. Hành vi của các đối tượng Trương Văn Chiến, Lê Huy Hoàng, Thái Nhật Thành và Nguyễn Vũ An tham gia đánh bị cáo đã gây ra 08 vết thương bầm tụ máu và trầy xước trên đầu, cổ, vai và tay của bị cáo Tính, là hành vi Cố ý gây thương tích. Mặc dù bị cáo không yêu cầu xử lý hình sự, nhưng chính hành động đánh người của các đối tượng này là nguyên nhân chính dẫn đến vụ án, hậu quả chết người xảy ra. Hành vi của các đối tượng trên, không chỉ gây tổn hại sức khỏe cho bị cáo mà còn ảnh hưởng nghiêm trọng đến an ninh, trật tự và an toàn xã hội, có đủ căn cứ truy cứu trách nhiệm hình sự về tội “Gây rối trật tự công cộng”, cấp sơ thẩm không truy cứu trách nhiệm hình sự đối với họ là bỏ lọt tội, lọt người. Ngày 30/7/2020 Viện trưởng VKSND cấp cao tại TP. HCM có kháng nghị phúc thẩm số 29/QĐ-

VC3-V1, đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm hủy bản án sơ thẩm để điều tra lại.

- Bản án phúc thẩm số 763/HS-PT ngày 07/12/2020 của TAND cấp cao tại TP. HCM đã chấp nhận toàn bộ kháng nghị, tuyên hủy bản án sơ thẩm đã điều tra lại. (Tòa phúc thẩm nhận định lý do hủy án như kháng nghị của VKS)

II. Những vấn đề cần rút kinh nghiệm

1. Rút kinh nghiệm về kiểm sát điều tra, truy tố:

Do không đánh giá đầy đủ toàn diện nguyên nhân, điều kiện xảy ra sự việc; mối quan hệ nhân quả; hành vi trực tiếp và hành vi gián tiếp gây ra hậu quả của vụ án:

Đối với vụ án Lê Thanh Tâm, nguyên nhân dẫn đến vụ án giết người là do lỗi của bị hại Lê Minh Da và những người đi chung là Nguyễn Văn Cường và Đặng Phi Hùng. Chính Nguyễn Văn Cường và Đặng Phi Hùng đã dùng nón bảo hiểm và chai bia tấn công bị cáo Tâm, làm cho bị cáo tức giận lấy dao ra tấn công lại bị hại Da, dẫn đến Da tử vong. Hành vi của Cường và Hùng tham gia đánh nhau trong vụ án giết người là hành vi Gây rối trật tự công cộng, gây hậu quả nghiêm trọng dẫn đến chết người, đã ảnh hưởng xấu đến an ninh, trật tự và an toàn xã hội.

Đối với vụ án Đặng Hoàng Tính, nguyên nhân xảy ra do nhóm của bị hại Nguyễn Thanh Phong cho rằng bị cáo Đặng Hoàng Tính xúi Nguyễn Hữu Ngà đánh nhau với nhóm của Phong tại quán 39. Sau đó Tính bị 05 người phía bị hại là Trương Văn Chiến, Lê Huy Hường, Thái Nhật Thành, Nguyễn Vũ An cùng với bị hại Nguyễn Thanh Phong vây đánh. Trong tư thế quỳ gối, đầu cúi xuống, hai tay ôm đầu, Tính dùng dao mang theo chống trả, đâm trúng bụng Phong làm tử vong và chém trúng hông của Chiến gây thương tích nhẹ. Như vậy việc bị cáo Tính dùng dao tấn công, là do nhóm 5 người của bị hại vây quanh và dùng tay chân liên tiếp đánh bị cáo. Hành vi của các đối tượng Trương Văn Chiến, Lê Huy Hường, Thái Nhật Thành và Nguyễn Vũ An tham gia đánh bị cáo đã gây ra 08 vết thương bầm tụ máu và trầy xước trên đầu, cổ, vai và tay của bị cáo Tính, là hành vi Cố ý gây thương tích. Mặc dù bị cáo không yêu cầu xử lý hình sự, nhưng chính hành động đánh người của các đối tượng này là nguyên nhân chính dẫn đến vụ án, hậu quả chết người xảy ra.

Các cơ quan tiến hành tố tụng cấp sơ thẩm đánh giá không đúng nguyên nhân, điều kiện xảy ra vụ án, từ đó đánh giá không đúng tính chất nguy hiểm hành vi của các đối tượng đã tham gia đánh nhau, đã chấp nhận việc xử lý vi phạm hành chính (phạt tiền mỗi người 750.000đ) của Công an cấp huyện là bỏ lọt tội “Gây rối trật tự công cộng”, được qui định tại Điều 318 BLHS – 2015 và lọt người (lọt 02 người trong vụ Lê Thanh Tâm và 04 người trong vụ Đặng Hoàng Tính) cấp sơ thẩm đã “hành chính hóa” hành vi phạm tội hình sự. Điều đó cho thấy chưa thực hiện đầy đủ chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của mình theo qui định tại **khoản 1 Điều 4 BLHS -2015 (Trách nhiệm phòng ngừa và đấu tranh chống tội phạm)**. Kiểm sát viên được phân công Kiểm sát điều tra vụ án đã chưa thực hiện đầy đủ nhiệm vụ, quyền hạn và trách nhiệm theo qui định tại Điều 42 BLTTHS -2015

2. Rút kinh nghiệm về THQCT và KSXX sơ thẩm:

Trong giai đoạn chuẩn bị xét xử sơ thẩm, Kiểm sát viên được phân công Thực hành quyền công tố tại phiên tòa không nghiên cứu kỹ, kiểm tra hồ sơ vụ án một lần nữa để đánh giá nguyên nhân, điều kiện xảy ra vụ án; cũng như tính nguy hiểm hành vi của các đối tượng có liên quan, để phát hiện vấn đề trên và đề nghị Tòa án cấp sơ thẩm Trả hồ sơ điều tra bổ sung, nhằm khắc phục sai phạm trên.

Trong giai đoạn xét xử, Thẩm phán được phân công không phát hiện thiếu sót nhằm quyết định trả hồ sơ để điều tra bổ sung, yêu cầu truy cứu trách nhiệm hình sự đối với những đối tượng đã tham gia đánh nhau trong hai vụ án trên, theo đúng qui định tại **điểm c khoản 1 Điều 280 BLTTHS -2015** (Có căn cứ cho rằng có đồng phạm khác hoặc có người khác thực hiện hành vi mà Bộ luật hình sự qui định là tội phạm liên quan đến vụ án nhưng chưa được khởi tố vụ án, khởi tố bị can) yêu cầu khởi tố, điều tra, xử lý đối với họ, nhằm tránh bỏ lọt người, lọt tội. Điều đó cho thấy: khi xét xử Thẩm phán chủ tọa phiên tòa chưa thực hiện đầy đủ nhiệm vụ, quyền hạn và trách nhiệm của mình được qui định tại **Điều 45 BLTTHS – 2015**.

Để nâng cao chất lượng công tác thực hành quyền công tố, kiểm sát điều tra, kiểm sát xét xử vụ án hình sự, hạn chế tình trạng án hình sự bị Tòa án hủy để điều tra, xét xử lại, VKSND cấp cao tại TP. Hồ Chí Minh yêu cầu các VKSND địa phương trong khu vực tổ chức sinh hoạt rút kinh nghiệm trong đơn vị, đặc biệt là địa phương đã bị cấp phúc thẩm hủy án cần kiểm điểm đánh giá chất lượng công tác Thực hành quyền công tố, Kiểm sát điều tra và Kiểm sát xét xử, để rút kinh nghiệm và có biện pháp khắc phục, không để xảy ra các vi phạm, thiếu sót tương tự trong thời gian tới.

Nơi nhận:

- Đ/c Viện trưởng VKSNDTC (để b/c);
- Đ/c Nguyễn Quang Dũng - PVT VKSNDTC (để b/c);
- Đ/c Viện trưởng VC3 (để b/c);
- Vụ 7 – VKSNDTC (để b/c);
- VKS 23 tỉnh/thành phố (để rút KN);
- Hộp thư CB, KSV VC3 (để nghiên cứu);
- Lưu VP VC3, V1. (Toàn)

KT. VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG

Nguyễn Văn Tùng